

О.В. АВЕРЧЕВ, О.Є. МАРКОВСЬКА,
О.В. МАКУХА

КАРАНТИННА ЛАБОРАТОРНА ЕКСПЕРТИЗА

ЧАСТИНА I
ЕНТОМОЛОГІЧНІ
ТА ФІТОПАТОЛОГІЧНІ АНАЛІЗИ

ОАДІ
ПІНОС

ВСТУП

ТЕМА 1: ІНТЕРЕЛІК РЕГУЛЬОВАНИХ ШКОЛИНИХ ОРГАНІЗМІВ.
ПРИКЛАД ТЕХНІКИ ОБЗЕРЕННЯ ЧЕРВОЇДІВ
ПРИКЛАД ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРЕЛІК ПЕРИОДИЧНОГО
ЗВІЩА ЧАСТИНИ НААНІ ПЕРІОДИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ СТУДЕНТІВ ІСТОКУ
ПРИКЛАД ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРЕЛІК ПЕРИОДИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
У ПРОЦЕСІ КАРАНТИННОЇ ФІТОПАТОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

ТЕМА 2: МЕТОДИ ФІТОПАТОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

ТЕМА 3: МЕТОДИ ФІТОПАТОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

О. В. Аверчев, О. Є. Марковська, О. В. Макуха

КАРАНТИННА ЛАБОРАТОРНА ЕКСПЕРТИЗА

Частина I. Ентомологічні та фітопатологічні аналізи

Навчальний посібник

УДК 632.911.2+632.913(075)
А19

Рецензенти:

Коковіхін С. В. – д.с.-г.н., професор, заступник директора з наукової роботи Інституту зрошуваного землеробства НААН України;
Сидякіна О. В. – к.с.-г.н., доцент кафедри землеробства Херсонського державного аграрно-економічного університету

*Навчальний посібник (практичний курс)
розглянуто та схвалено науково-методичною комісією
аграрно-економічного факультету Херсонського державного
університету
(протокол № 4 від 28 січня 2021 року)*

Аверчев О. В.

А19 Карантинна лабораторна експертиза. Частина I.
Ентомологічні та фітопатологічні аналізи : навчальний посібник / О. В. Аверчев, О. Є. Марковська, О. В. Макуха. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. – 128 с.

ISBN 978-966-289-489-9

Навчальний посібник (практичний курс) з навчальної дисципліни «Карантинна лабораторна експертиза» для здобувачів вищої освіти, що навчаються за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин», підготували доктор с.-г. наук, професор Аверчев О. В., доктор с.-г. наук, професор Марковська О. Є., кандидат с.-г. наук, доцент Макуха О. В.

УДК 632.911.2+632.913 (075)

© О. В. Аверчев, 2021
© О. Є. Марковська, 2021
© О. В. Макуха, 2021

ISBN 978-966-289-489-9

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ТЕМА 1: «ПЕРЕЛІК РЕГУЛЬОВАНИХ ШКІДЛИВИХ ОРГАНІЗМІВ. ПРАВИЛА ТЕХНІКИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ОГЛЯДУ ПІДКАРАНТИННИХ РОСЛИННИХ ВАНТАЖОМАТЕРІАЛІВ»	5
ТЕМА 2: «МЕТОДИ ВІДБОРУ ПРОБ У ПРОЦЕСІ КАРАНТИННОГО ОГЛЯДУ ТА ЕКСПЕРТИЗИ»	21
ТЕМА 3: «МЕТОДИ ЕНТОМОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ»	33
ТЕМА 4: «МЕТОДИ ЕНТОМОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ. ІДЕНТИФІКАЦІЯ ЗАХІДНОГО КВІТКОВОГО ТРИПСА <i>FRANKLINIELLA OCCIDENTALIS PERG.</i> МОРФОЛОГІЧНИМ МЕТОДОМ»	41
ТЕМА 5: «ЕНТОМОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА ЗЕРНА ТА ПРОДУКТІВ ЙОГО ПЕРЕРОБКИ»	61
ТЕМА 6: «МЕТОДИ МІКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ»	71
ТЕМА 7: «МЕТОДИ МІКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ. ІДЕНТИФІКАЦІЯ <i>SYNCHYTRIUM ENDOBIOTICUM (SCHILBERSKY) PERCIVAL</i> »	90
ТЕМА 8: «МЕТОДИ МІКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ. ІДЕНТИФІКАЦІЯ <i>TILLETIA INDICA MITRA</i> »	104
ТЕМА 9: «МЕТОДИ МІКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ. ІДЕНТИФІКАЦІЯ <i>RUCCINIA HORIANA P. HENNINGS</i> »	111
ТЕМА 10: «МЕТОДИ МІКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ. ІДЕНТИФІКАЦІЯ <i>MYSOPHAEARELLA LINICOLA NAUMOV</i> »	118

ВСТУП

Фітосанітарна безпека будь-якої держави означає захищеність її території від ризиків, які виникають у разі проникнення, розповсюдження та масового розмноження шкідників, збудників хвороб рослин і бур'янів.

Внаслідок діяльності шкідливих організмів національні агро-виробники втрачають щорічно понад 30% валових зборів урожаю, у той час коли частка аграрного сектору економіки у структурі ВВП становить понад 13%, а у структурі загальнодержавного експорту складає 39,8% та перевищує 18 млрд доларів США. Тому зменшення таких втрат є суттєвим резервом для розвитку економіки країни в цілому. До того ж внаслідок торговельних відносин на територію України ввозиться або переміщується безпосередньо через неї велика кількість вантажів з інших країн, а саме насіння сільськогосподарських культур, товарне зерно, корми для тваринницької галузі, що сприяє проникненню, розповсюдженню та масовому розмноженню шкідників, збудників хвороб рослин та бур'янів.

«Карантинна лабораторна експертиза» – навчальна дисципліна, яка формує у здобувачів вищої освіти теоретичні знання і практичні уміння щодо методів огляду та експертизи об'єктів регулювання й методики проведення фітосанітарної експертизи з урахуванням різноманітності імпортно-експортних торгових операцій.

У результаті проходження практичного курсу дисципліни здобувачі вищої освіти оволодіють методами відбору зразків та технікою проведення фітосанітарної експертизи; навчатимуться визначати за характером пошкоджень товарів карантинні види шкідників, хвороб рослин, нематод і бур'янів; набувають навичок ідентифікації видової приналежності ентомологічних, фітопатологічних, нематологічних та гербологічних організмів за допомогою визначників, колекційних матеріалів, гербарних зразків. Керуючись методами лабораторної експертизи, інструкційними матеріалами, здобувачі матимуть змогу аналізувати отримані результати, робити висновки експертизи й оформляти відповідні документи.

ТЕМА 1: «ПЕРЕЛІК РЕГУЛЬОВАНИХ ШКІДЛИВИХ ОРГАНІЗМІВ. ПРАВИЛА ТЕХНІКИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ОГЛЯДУ ПІДКАРАНТИННИХ РОСЛИННИХ ВАНТАЖОМАТЕРІАЛІВ»

Мета заняття: ознайомитись із «Переліком регульованих шкідливих організмів», правилами техніки безпеки під час огляду підкарантинних рослинних вантажоматеріалів.

План:

1. Перелік регульованих шкідливих організмів.
2. Систематичне положення регульованих шкідливих організмів.
3. Правила техніки безпеки під час огляду підкарантинних рослинних вантажоматеріалів.

Теоретичні передумови:

– рослинна продукція – необроблений рослинний матеріал, включаючи зерно, а також продукти після його переробки в такому натуральному чи переробленому стані, що може спричинити розповсюдження карантинних об'єктів;

– карантинний об'єкт – вид шкідника, бур'яну, збудника хвороби рослини, який відсутній або частково (нешироко) поширений на території країни й офіційно контролюється, становить потенційну загрозу значних пошкоджень рослин чи рослинної продукції в разі занесення чи самостійного проникнення;

• підкарантинний матеріал – рослинна продукція, пакувальний матеріал, тара, шкіра і шерсть тварин, ґрунт і органічні добрива, транспортні засоби, які переміщуються з однієї країни чи зони в іншу або призначені для цього і можуть бути перенесеними карантинних об'єктів та мають єдиний фітосанітарний сертифікат;

• фітосанітарний сертифікат – офіційний документ, який засвідчує фітосанітарний стан підкарантинного матеріалу відповідно до фітосанітарних правил;

• рослинне вкладення – рослинна продукція в поштових відправленнях, ручній поклажі і багажу пасажирів, яка підлягає карантинному огляду;

АВЕРЧЕВ ОЛЕКСАНДР ВОЛОДИМИРОВИЧ

Доктор сільськогосподарських наук, професор,
проректор з наукової роботи та міжнародної
діяльності, Заслужений діяч науки і техніки України,
Херсонський державний аграрно-економічний
університет

МАРКОВСЬКА ОЛЕНА ЄВГЕНІВНА

Доктор сільськогосподарських наук, професор,
в.о. завідувача кафедри ботаніки та захисту рослин,
Херсонський державний аграрно-економічний
університет

МАКУХА ОЛЬГА ВОЛОДИМИРІВНА

Кандидат сільськогосподарських наук,
доцент кафедри ботаніки та захисту рослин,
Херсонський державний аграрно-економічний
університет

